

Haderslev Provsti lørdag d. 30. november 2019

Svar fra plancher om "Hvorfor går vi i kirke?"

Giver ro
Udfordres af liturgien
Gentagelser gør mig tryk
For at få "tænkeanstød"
Høre evangeliet forkyndt – gerne med en ny og overraskende vinkel på teksten
Fællesskabet med menigheden – samtale
Præstens personlige udlægning af teksten
Forpligtet -> løfter
Refleksion over mit liv
Jeg møder den Gud, jeg tror på
Det gør mig glad, møder udfoldet fantasi i musik og ord
Med børn -> at de vokser ind i en forståelse af tro, og forbinder det med deres forældre
Alene -> for at få fred og kan fokusere på mit forhold til Gud
Oplevelsen af at jeg som enkeltindivid "forsvinder" -> en del af et større fællesskab
For at finde ro og fordybelse
Tilgivelse
Velsignelsen er der, selv hvis jeg blev forstyrret/vred/tvivlende
Ro, refleksion, andagt
For at blive udfordret, for nye synsvinkler
Nyde musikken og sige trosbekendelsen sammen
Fællesskab
Frirum
Forkyndelse til hjertet
At få udfordringer
Fordi jeg tror, for fællesskabet, for at blive udfordret på det jeg tænker. Og fordi fællesskabet forpligter
For at hente styrke og tryghed og få et ord med hjem at arbejde med
Forpligtelse (MR-formand)
Eneste sted man kan få en time i fred
Velsignelsen
Er med til at holde troen levende/nærværende
Sang/fællesskab
Ro, eftertanke
Musikken
Høre ordet/prædikenen
Salmerne/syng
Frirum, ro
Afstressende
Nadveren
Ro, behøver ikke at forklare
Urokeligt
For at være del af/støtte et fællesskab, også andre steder end der, hvor jeg har mit eget virke
Ro, rytme, genkendelighed, at fordybe sig
Stilhed
Give en tradition videre til sine børn

Mulighed for ro i en hektisk hverdag
Overgivelse til Gud
Åndeligt fællesskab
Salmer/musik
Verden bliver stor
Højt til himmels
Åbner op for det omkring mig
For at have fokus på livet
For at have perspektiv på livet

Bekræftelse af troen
Fordi det gør mig glad, jeg får noget med hjem
Fordi det er en pligt
Tradition
Tro
God vane
Giver godt fællesskab
Musikken løfter mig op
Næring til troslivet
Giver ro og tryghed

Hvordan er gudstjenesten et rum, hvor vi møder Gud? Individuelle tanker skrevet på små Post-it sedler

Gennem tekstlæsningerne, fællessangen, prædiken, dåb, tænker over hvad der bliver sagt og handlingerne
Høflighed
Her møder vi evangeliet om Jesus Kristus
Gennem Guds ord
Et højtidssted, hvor blikket løftes til det, som er større end os selv
Fordi vi taler om Gud
Når jeg bliver stille, lille og ikke er centrum, så er der mulighed for at verden, livet, Gud kan tale og fylde
Afvikling af gudstjenesten er kendt på forhånd, så det giver bedre plads til at reflektere over indhold i prædikenen
Jeg indstiller mig på at han taler til mig – gennem ordene og musikken
I ro (sjælen)
I eftertænksomhed
Gud rører vores hjerte gennem musikken
Gud taler til os gennem udsmykning og arkitektur
Gud møder os i næsten
Gud tager imod vores lovsang og bøn
Gud taler gennem bibellæsningerne og prædikenen
Gud giver os sig selv i nadveren
Nadver
Tanker inspireret af prædiken/liturgi/mødet med næsten/ro/tilgivelse/nadver
Fornemmelsen af at Gud vil mig noget
Gennem ordet, sang, fællesskab, nadver
I salmerne/ritualet/hvis det er en god prædiken
Vi kan mærke ham i velsignelse og nadver
Vi kan tale til ham og vi kan lytte og høre hvad han vil os

Igennem traditionen og teksterne, som læses

Planlagt møde med Gud!

Vi møder Gud gennem de ting der bliver sagt og gjort i gudstjenesten, men er Gud ikke overalt?

I bøn, prædiken, nadver, velsignelse, salmer og musik

Velsignelsen

Nadver, velsignelsen og bøn

Ved salmesangen, hvor vi kommunikerer med Gud og i ord om og til Gud

Kirkerummet og traditionerne i forbindelse med det fremkalder en andagtsfølelse, og den deler jeg med de andre kirkegængere

Prædiken, sang, fællesskab

Gud taler ved/gennem ordet

Vi svarer gennem sang og bøn

Hvor to eller tre samles i Jesu navn, er Han selv midt iblandt os

I/ved sakramenterne

Det er den, fordi der ikke er andet der forstyrre. Man er i et fællesskab (af to eller mange) hvor alle er der med Gudsmødet for øje (fra vidt forskellige ståsteder jo vist)

Salmesang, bøn, forkyndelse, velsignelse, ro og fordybelse

Når jeg oplever at Gud taler til mig (på en eller anden måde)!

I ordene, bønnen, salmerne og de sakramenterne han har givet os

Hvis jeg bliver tiltalt af Gud og jeg får mulighed at snakke med Gud (også om mig selv)

Med ord i forkyndelsen, sang og musik, nadver, dåb

Ved forkyndelse af dagens tekst, og ved at lytte til præstens prædiken over dagens tekst.

Gruppesamtale – om gudstjenesten (9 grupper)

På en gruppes ark stod der over spørgsmålet om hvordan vi møder Gud i gudstjenesten følgende Klokkeringning: Historie, tradition (også for ikke-kirkegængere)

❖ Hvad betyder prædikenen for hvordan vi møder Gud i gudstjenesten?

Præsten som oversætter af dagens tekst – formidlingsled mellem mennesket og Gud

Prædikenen åbner op for livets kompleksitet og gør det større – mødet med Gud som udfordring

Udlægningen af teksten hjælper os til at møde Gud

Får lov at tænke

Præsten skal forsøge at vise hvordan Gud forholde sig til både vores hverdagsliv og begivenheder i nutiden

Central. Hjælper til at forstå bedre. Høre forskellige prædikener. Sætte tanker i gang. Tro mod teksten.

Få tilgivelse. God formidling. Ikke sælge mig noget.

Afhænger af, om den bliver bragt op til nutiden. At teksten flettes sammen med eksempler fra vores hverdag. Ikke kun tekstudlægning. Kobling til vores tid giver noget at tænke over efter gudstjenesten.

En prædiken må gerne provokere/undre

Prædikenen er det mindst hellige i gudstjenesten – nu

Præster træder ved siden af, når de bliver regulært politiske. Samtidig vil det være mærkeligt, hvis man aldrig inddrager de store samfundsspørgsmål.

Guds tale til os.

Ordet aktualiseres. De gamle betydninger omsættes. Skellet mellem det gamle og vores tid brydes ned og Guds ord får frit (fri) løb

Prædikenen er en forstyrrelse i dagligdagens trummerum, man bliver mindet om de større sammenhænge man også er en del af

Livet sættes i perspektiv. Et metaperspektiv

Præsten formidler, gør teksten forståelig

Prædikenen kan være "høj teologisk", men også "dagligdags", men den skal være forståelig for at give mening for kirkegængerne
Er prædiken "undervisning i den kristne tro"?
Der skal tales i et sprog, som menigheden forstår. Energi i "leveringen" af prædikenen er vigtig
Mulighed for variation. Forståelse
Nye tanker, nye horisonter
Åbne et gudsbillede, men også lukke et gudsbillede
En sætning kan starte en stille indre refleksion
En prædiken kan udvikle, at man går løftet ud i hverdagen
Forståelig tiltale både aldersmæssigt, etnisk og kulturelt

❖ Hvad betyder bønnerne?

Giver os sprog, tanker på hvordan vi kan samtale med Gud
Bønner er med til at skabe veje til at nå Gud på
Vi beder sammen – fællesskab
Bønner er ofte liturgisk-magiske. De indeholder en kraft ved ordenes betydning
Det er ok, at man ikke forstår ordene
Et stille rum
At bede er at forvente, at Gud tror på mig
Et stille rum, hvor man rækker ud til den syge nabo eller børnene i Syrien
Indgangsbøn: Måske i mere mundret form?
Tit god ide at inddrage f.eks. dåb i bønne (eller andre aktuelle hændelser)
At vi beder betyder at vi siger at Gud er tilstede
Bønner er et hjertesprog mellem Gud og mennesker. For den gælder ingen regler eller nogen kriterier for hvad der er rigtigt eller forkert. Bøn er et åbent rum mellem Gud og mennesket
Bønner er barnet der læner sig ind til sin far/mor
Jeg henvender mig til Gud
Bønner som ydmyghedens sted. Jeg bøjer mig og rækker efter hjælp hos det som er større. Gud og mig er ikke i øjenhøjde
Træls hvis bønner altid handler om tilgivelse. Det dømmende, som trykker os ned. Virker som middelalderens aflad – automatik – tilgivelse
Samtale med Gud
Komme med sit eget suk
Stilhed til egen bøn
Gensidighed
Samtale med Gud
Stiller mig på barnets side/den der har brug for hjælp
En aktualiseret bøn hjælper os til at møde Gud
Her taler vi til Gud
Vi taler til Gud i glæde og sorg – ikke nødvendigvis i kirken
Bønner som samtale med Gud – skærpelse omkring hvad der er essentielt i livet
Bønnens præcision – værdien i en præcis og indholdsmættet bøn i en hverdag med mange ord
Kirkebønnens længe som udfordring – mister stringens (? Til sidste to ord)

❖ Hvad betyder bibellæsninger?

Her bliver der sagt noget om hvad vi skal med vores liv – Guds indspark til vores liv sammen
Bibellæsninger som udvalg foretaget af mennesker
Gud taler til os gennem teksterne
Det vi er der om (for?)
GT sætter os ind i historien
Guds ord til os danner udgangspunkt for prædikenen

Guds ord

Den røde tråd. Emne. Kommer rundt i Biblen.

GT er et plus

Gennem skrifterne forstår vi hvem Gud er

GT som benspænd: Hvorfor er den med? Hvordan hænger NT og GT sammen?

Epistel som benspænd: Paulus' lange sætninger er svære at knække gennem en mundtlig læsning

Berigelse med frelseshistorien – spændet fra GT til NT

Bibellæsningerne er ikke de centrale for mødet med Gud, fordi de er så lange og ordrige at man falder ud OG DOG – der falder korn af til os, og de står som meningskulisser, som giver stof til salmer, bønner og giver gudstjenesten et stå-sted

Er det bedre kun at have én tekstlæsning?

Nogle tekster kan virke utidssvarende (s. 982)

Teksterne "stemmer sindet" til årets begivenheder (f.eks. adventstiden)

Måske for mange bønner i gudstjenesten?

Fastlagt bøn for kongen/magthavere måske forkert?

Meddelelser lige efter prædiken tit uheldigt

Det kan være svært at se den røde tråd mellem læsningerne

De kan være irrelevante

Variation

Få hjælp til at få det hele med.

Vi hører flere facetter af Guds ord og tiltale til os

❖ Hvad betyder musikken og sangen?

Man skal kunne synge med

Den gode kirkemusik skaber rum med fællessang, eftertanke

Rigtig vigtigt. Genkendelighed. Skønhed. Højtidelighed.

Nye salmer: udfordrende og lærerigt

Fællesskab

Er kirkemusikken fjern for unge?

Nye salmer vigtige

Skal det være orgel?

Mange gamle salmer er svære at forstå, men jo ældre man bliver jo mere lægger man mærke til indholdet

Salmerne er udtryk for fællesskab med andre troende i andre tider. Sangen viser at troen er noget vi deler med hinanden/er fælles om

Musikken stemmer sindet til Guds-mødet og er ikke begrænset af ordenes begrænsninger

Sang/musik løfter

Sang/musik i det fælles åndedrag: fællesskab

Sang/musik som følelsernes sted (= prædiken: refleksion)

Sætter stemningen

Afspejler emnets indhold med musikkens udtryk

Power -> glæde

Stilhed -> eftertænksomhed

Organisten understøtter sangen

Man får følelsen med. Vi mærker Gud. Styrker fællesskab

Musikken åbner vores hjerter, og sangen giver fællesskab – sangen er også vores tak til Gud

Mulighed for pauser - i en samtale eller et møde, vil der altid være øjeblikke hvor vi er stille og det har vi brug for.

❖ **Hvad betyder rummet?**

Rummet skal skærpe ro, skabe stemning

Rummet sætter rammerne for oplevelsen – indirekte ledelse

Rummet understøtter selve liturgien

Rummets primære funktion ”som noget andet” end dagligstuen

Dobbeltheden i at rummet skal være ”noget andet”, men samtidig ikke må være fremmed

Rummet som regelskabende

Er en vigtig ramme i forbindelse med forkyndelsen

Højtidelighed, skønhed, koncentration, anderledes, en påvirkning, tilstedeværelse

Tradition – generationerne før klinger med

Lille kirke, større frihed, tættere på

Historie, genkendelse, højtidelighed, respekt

Jesus var vandreprædikant – gik i naturen -> vi skal være meget mere omvandrede i naturen/der hvor mennesker færdes. Vi lægger for meget vægt på rummet og rammerne – samtalen om troen har vi ikke

i gudstjenesten men i den frie samtale

Skønt med ordnede forhold i kirkerummet

Mere kreative, der hvor vi til højtider har flere kirker (gudstjenester?) i rap

Rummet giver hellighed, festlighed, den lange tradition

Rummet underbygger det, der sker og har samme fokus som gudstjenesten

Arne Haugen: ”Det første man skal se når man træder ind i rummet skal være Kristus”

Rummet skal hjælpe ikke forstyrre

Det typiske folkekirkerum underbygger ikke Gudsmødet som mødet med de andre levende

Betyder kirkerummet mere end præsten, når familier holder barnedåb? Måske netop omvendt ved begravelser/bisættelser?

Føler man sig tilpas i stort eller lille kirkerum – individuelt

Dåb i det fri/i bestemt kirkerum – er det vigtigt hvor det finder sted?

Gode erfaringer med at lave ”lille kirkerum” f.eks. i koret trækker flere kirkegængere til

Akustik på godt og ondt

Rummet bærer mening og forbindelse til fortid og fremtid

Stort og fremmedgørende

Rummet prædiker

Der skal dufte godt

Dejligt stille lys

Vi har rammerne i kirken. Det kræver mere at være udenfor kirkerummet

Tryghed – en bane at spille på, som passer til opgaven.

Kirkeinventar taler også til menigheden

Korset er centrum i kirken

Kan noget med fordel ændres til det bedre

Salmefornyelse

Fornyelse af sproget – Den nye aftale og Bibelen 2020

Frit valg for kirkesangeren i forhold til valg mellem autoriserede indgangs- og udgangsbønner

Bedre guidning til kirkefremmede evt. via skærme

Nyere formuleringer i bønner

Nye salmer der relaterer til hverdagslivet

For hvis skyld skal vi lave ændringer?

Ens liturgi i kirker, som deler personale

Byde dåbsfamilier velkommen i gudstjenesten

Indledning/forklaring til svære tekster

Ikke så mange bønner – mere nærværende

Afkorte nogle af de lange salmer

Supplere orglet med andre instrumenter
Mere dialog med menigheden
Liturgiske rammer er godt og der skal være plads til at mennesker er forskellige
Sortere lidt i teksterne
Kirkebønnen gøres kortere
Medlemmerne må ikke fremmedgøres eller pas på, at de ikke fremmedgøres
Balance mellem afslappethed og højtidelighed
Prædiken skal gerne kunne tale ind i nutiden med evighedens tyngde
Sproget i bønner må gerne være mere nutidigt uden at indholdet bliver udtyndet og forfladiget
Nye bibeloversættelser
Færre bønner
Meddelelser til sidst i gudstjenesten
3. tekstrække
Fokus på bønn – f.eks. børnekirke eller 5 min. for børnene
Hilse på folk
Møde folk åbent (særligt overfor nye)
Stilhed til personlig bøn
Bevidst om god formidling
Lægmandslæsning til episteltekst
Balance mellem gamle og nye salmer
Månedens nye salme
Jeg synes, at gudstjenesten er som den skal være
Menigheden kan styrke gudstjenesten ved at være modtagende og inkluderende
Gerne mere salmesang
Herligt, når vi er fælles om at snakke i munden på hinanden
Hvordan gøre gudstjenesten mere egnet til børnefamilier? For lang og stiv
Måske børnegudstjenester udfylder dette rum. Eller børnekirke som del af gudstjenesten
Kunne prædiken ind i mellem være dialogisk fremfor monologisk?
For mange bønner i gudstjenesten
Drop afsluttende kollekt ej udgangsbøn. Det bliver lorumlarum
Ud med GT læsningen
Andre siger: GT læsningen skal blive
Få menigheden mere aktiv i gudstjenesten
GT og epistellæsningerne skal være kortere
Højmessens trænger til et kirkekafe-samtale-rum hvor vi kan tale om tro (hvordan ved vi ikke lige endnu)
Det skal tales op, at gudstjenesten er et sted, hvor du ikke er andet, end et menneske overfor Gud (ikke klient, patient, forbruger, kunde, netværker....)

Gruppesamtale – om dåb (4 grupper)

Hvad betyder det for dig, at du er døbt?

At være privilligeret
At jeg ikke tilhører mig selv
At være sat ind i en ny virkelighed
Det helt afgørende, som vi har svært ved at sætte ord på
At blive guds barn
At blive en del af den globale Guds familie
En adgang til det evige liv

En tradition i Danmark

Tilhører et fællesskab

Sikret tilgivelse uanset hvordan livet er levet

Døbt som tre uger gammel, fordi familien skulle til Sjælland – og man kunne ikke tage et udøbt barn med på rejse

Vigtigt at være med i fællesskabet i kirken

Dåb er vigtigt. Så kan barnet selv senere melde fra – det er nemmere end at melde sig til

Guds barn og med i Guds familie – men hvad med de andre?

Var barnedøbt – meldte sig ud som ung/ungdomsoprører – på vejen tilbage: vigtigt med dåben. At overgive sig til barnetro. Bevidsthedsarbejde og overgivelse. Kender tvivlen rigtig godt: kan der være anden vej end videnskaben

Godt at have haft at holde sig til

Tryghedsgrundlag

Livsfællesskab med Kristus

Tryghed i at være elsket som den jeg er..... accepteret....

Oplæring og oplysning om dåbens indhold/betydning er nødvedig

Hvad betyder det for dig, om børn i din familie bliver døbt?

Jeg vil være ked af at være i evigheden uden dem!

Vigtigt og derfor hurtig dåb (2-3 uger) + parathed til nøddåb

Barnet er "sikret" mod onde kræfter

Dåben er menighedens velkomst til barnet

En del af vores kultur

I livets store udfordringer er det godt at have Gud med

Vigtigt for os – men respekt for den enkeltes valg

Sorgfuldt når vores børnebørn ikke døbes. At vise dem vej

En glæde når det sker... dåb vælges til...

Gruppesamtale – om nadver (4 grupper)

Anekdoter:

En pige på 6 år er med til allehelgensgudstjeneste og nadveren undervejs.

Efter gudstjenesten spørger pigen sin mor "Hvorfor så alle folk så sure ud, da de gik til nadver?" Moren har ikke lige noget svar, men på vej ud af kirken møder de et ældre ægtepar, de kender, og moren siger til dem: Min datter synes, at alle der gik til nadver ved gudstjenesten så meget sure ud, hvordan tror I, det kan være?

Den ældre dame bøjer sig ned til datteren, peget på sit hjerte og siger: Jeg var ikke sur, men tænkte på alle dem, som jeg i mit hjerte bar med op til alteret.

Hvad har du "med", når du går til alters?

Bekymringer, fejl og ydmyghed samt forbøn

Lettelse efter at have været til nadver – fred og ro

Nærhed

Opdeling af fællesskabet – Kan vi få alle med?

Mennesker vi har mistet
Vi har fælles arv
Anledning for at få sagt tak
Alvor og inderlighed
Tillid til syndsforladelsen, at man kan komme med hvad man har
Alvor, fordi man sørger over sine synder
Nadveren bekræfter at du tilhører "dette fællesskab"
Med længslen efter at høre til fællesskabet ved Jesu bord
Nogle gange er den kollektive anger med, nogle gange den individuelle
Tales der for meget om synd i folkekirken?
Føler mange, at det er ubehageligt at stå foran alteret og bede om syndsforladelse hver søndag?
Skal der bruges forskellige ritualer for at imødegå dette?
Erindring om Jesus, til minde om Jesu ord

Forklaring / svar:

En mindre dreng er med til nadver. Præsten siger ved uddelingen "Dette er Jesu Kristi blod", og drengen spørger meget overrasket "Er det virkelig rigtig blod?"

Hvad skal præsten svare?

Nej, men det er Jesu tegn på at han døde for os – så vi kan blive tilgivet – samt blive en del af Guds store familie
Det er ikke blod, men det er saft
I, med og under brødet/vinen -> Jesus er nær
Hvis du tror det
Det er saft! (I modsætning til "nej, det er bare saft")
Ja, og det er også saft
Også i Bibelen står der, at Jesus tager brød og vin som symbol på legeme/blod

Hvorfor døde Jesus?

For at frelse mennesket og give evigt liv
Døden på korset som sejr over døden
Døden på korset som et billede på Jesu menneskelighed – opstandelsen som det guddommelige element
Han dør på korset som bod for vores synder
Døde på korset for at vise os at der var et liv efter døden – Han er den eneste som er kommet tilbage
Fordi han blev slået ihjel
En ny pagt blev skabt mellem Gud og alle mennesker
Fylder syndsforladelsen for meget?